

Verlag van de informatiebijeenkomst voor de woonbootbewoners in het projectgebied West Houthavens:

Haparandadam, Haparandasteiger, Silodam en Van Diemenkade nrs. 5 en 7

Projectbureau Schoonschip d.d. 16 mei 2011

Buurtcentrum de Horizon te Amsterdam

Aanwezig:

- Van Projectbureau Schoonschip: Marco Witte, Adriaan Heemskerk en Joke Vastenouw (coördinatoren RWS-NH), Henny van Gellekom (projectleider) en Marleen Hulshoff
  - Van Agentschap NL: José Veger (uitvoering subsidieregeling RWS)
  - Bewoners.
-

1. Opening

Henny van Gellekom heet de woonbootbewoners welkom.

De projectleider houdt een algemene presentatie waarin aandacht wordt besteed aan de eisen en het gebruik van de pompinstallatie. De specifieke eisen en eigenschappen van een installatie en overige onderdelen van de boordvoorziening staan beschreven in het Programma van Eisen dat via de website van Projectbureau Schoonschip geraadpleegd kan worden.

Vervolgens is er gelegenheid tot het stellen van vragen. De vragen en opmerkingen van bewoners zijn per onderwerp gegroepeerd.

2. Projectbureau Schoonschip

Projectbureau Schoonschip is ontstaan uit een samenwerking tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), dat in deze vertegenwoordigd wordt door Waternet. Het samenwerkingsproject heeft als doel de lozingen vanuit woonboten in oppervlaktewaterlichamen te doen (laten) beëindigen door de woonboten te laten aansluiten op de riolering. Het projectbureau is voornamelijk in het leven geroepen om de bewoners hierbij te ondersteunen door middel van voorlichting, het uitvoeren van een schouw aan boord etc.

Projectbureau Schoonschip is bereikbaar via:

telefoonnummer 020-5850 550 (telefoondienst) of

per e-mail: info@projectbureauschoonschip.nl.

Veel informatie is te vinden op de website: www.projectbureauschoonschip.nl

3. Wettelijk kader

De toepasselijke Europese wet- en regelgeving is in Nederland uitgewerkt in een aantal wetten en besluiten. In de *Wet verontreiniging oppervlaktewateren* (die inmiddels is vervangen door de *Waterwet*) werd bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag is, indien er sprake is van een lozing op rijkswater. De Minister heeft in eerste instantie de regels met betrekking tot lozing van huishoudelijk afvalwater vastgelegd in het *Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater* (1997). In het *Lozingenbesluit* werd bepaald dat alle ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater op uiterlijk 1 januari 2005 beëindigd moesten zijn. Deze doelstelling bleek in de praktijk echter niet haalbaar. Met het oog op de bijzondere situatie die zich voordoet voor woonbootbewoners, is per 1 januari 2008 het *Besluit lozing afvalwater huishoudens*¹ van kracht geworden. Dit besluit maakt een tijdelijke ontheffing van het lozingenverbod mogelijk indien er een concreet plan van aanpak met een duidelijke tijdslijm is.

---

¹ gepubliceerd in Staatsblad 468, 2007, te lezen via overheid.nl

In de gemeente Amsterdam zijn, afhankelijk van het gebied, zowel RWS als AGV het bevoegd gezag met betrekking tot het lozingenbesluit. De in dit betreffende projectgebied (Houthavens) aangeschreven woonboten bevinden zich in oppervlaktewater waar RWS het bevoegd gezag is dat verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het transport van afvalwater (lees: de aanleg van riolering). De lozer moet zijn binnenhuisriolering op orde hebben en kunnen aansluiten op het riool als deze binnen 40 meter van een lozingspunt ligt.

Wat zegt de wet over de eisen aan opslagkwantiteit van een pompreservoir?

Niets, de wet zegt dat het niet meer is toegestaan rechtstreeks te lozen op het oppervlaktewater wanneer een alternatief binnen 40 meter voorhanden is. De eisen die in het Programma van Eisen (PvE) worden gesteld zijn bedoeld als richtlijnen om het risico op calamiteiten tot een minimum te beperken. Deze eisen zijn wel bindend voor de subsidieverstrekking. Meer informatie over het PvE en de subsidieregeling van het Rijk treft u later in dit verslag.

Is het mogelijk bezwaar aan te tekenen tegen het moeten aansluiten op de riolering?

U kunt ervoor kiezen geen gehoor te geven aan het stoppen met lozen. Nadat u een dwangsom is opgelegd kunt u vervolgens individueel bezwaar aantekenen en zal uiteindelijk via de rechter bepaald worden of u in het gelijk gesteld wordt of niet met uw bezwaar.

Tegen het besluit lozing afvalwater kan geen bezwaar gemaakt worden, hiervoor zou een verandering van de landelijke wetgeving nodig zijn.

4. Uit te voeren werkzaamheden

De werkzaamheden zijn te onderscheiden in:

- a. uit te voeren door de lozer:
  - aan boord: leidingen centraliseren
  - plaatsen pomp en maken wanddoorvoer
  - aanbrengen verbindingsslang tussen pomp en walaansluiting
- b. uit te voeren door de gemeente:
  - aanleg riolering tot aan de wal;
  - realisatie individueel aansluitpunt in de kademuur per woonark

In Amsterdam is besloten dat de aanleg van de riolering wordt gerealiseerd in combinatie met andere werkzaamheden van het stadsdeel in het betreffende gebied. Dit betekent dat het mogelijk is dat woonboten in de buurt nog niet zijn benaderd door Projectbureau Schoonschip.

In opdracht van de gemeente wordt een aansluitpunt gemaakt waarop u kunt aansluiten op de riolering. Het aansluitpunt loopt via een pijp uit op een put die is voorzien van een afsluitkraan met terugslagklep. De aansluitpunten in het gebied West Houthavens zijn in 2011 door de gemeente vrijgegeven voor gebruik.

Omdat tijdens de bijeenkomst blijkt dat er veel vragen onder de bewoners bestaan over het aangelegde systeem onder de verschillende steigers zal het projectbureau per gebied (Haparandadam/steiger, Silodam, Van Diemenkade) navragen bij het Stadsdeel/ Waternet wat voor systeem is aangelegd, of hier met een normale pomp (die voldoet aan de in het PvE gestelde eisen) op kan worden aangesloten, of lengte van de steiger problemen kan opleveren bij het aansluiten op de riolering en of er rekening is gehouden met vorstbescherming.

De antwoorden op deze vragen worden hieronder per gebied beschreven:

Haparandadam/ steiger: Waternet bevestigt dat de persleiding onder de steiger volledig is voorzien van vorstbescherming en dat iedere afzonderlijk aansluitpunt voorzien is van een eigen keerklep. Een pomp die voldoet aan het Programma van Eisen kan hierop worden aangesloten, er is geen extra persdruk nodig (dus pomp met vrije doorlaat volstaat) omdat het afvalwater altijd de weg naar het punt waar de druk het laagst is zal zoeken. Door de keerkleppen is dit de verzamelput in de kade.

De aansluiting van het restaurant op dezelfde riolering maakt dit niet anders.

Silodam: De aansluitpunten van de Silodam zijn in opdracht van het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam aangelegd en zijn eveneens voorzien van vorstbescherming. Navraag wijst uit dat dit gesloten riool (nog) in beheer is bij het Stadsdeel West. Contactpersoon is o.a. de heer Peter Ekels. Ook hier volstaat een pomp met een vrije doorlaat.

Van Diemenstraat: Ook op de Van Diemenkade bevestigt Waternet een persleiding te hebben aangelegd onder de steiger met afzonderlijke aansluitpunten, voor de drie genoemde woonboten, die een eigen keerklep hebben. Er is hier geen sprake van een vacuumriool zoals tijdens de voorlichtingsbijeenkomst gesuggereerd werd. Ook deze leiding is voorzien van vorstbescherming door middel van een zogeheten tracing.

Ook hier volstaat pomp met vrije doorlaat. En is de lengte van de leider/steiger tot aan de put in de kade geen probleem.

Tot waar is de gemeente verantwoordelijk voor de (vorstbeveiliging) van de leiding?

Waternet is verantwoordelijk voor schade (door bevriezing of andere oorzaken) in de kade tot en met het aansluitpunt, tenzij kan worden aangetoond dat de schade door verkeerd (riool)gebruik van de bewoner is veroorzaakt.

Wat gebeurt er als de leidingen bevroren?

De kans op bevriezing is bij een afvalwaterleiding veel kleiner dan bij de drinkwaterleiding omdat afvalwater warmer is. Om bevriezing tijdens strenge vorst te voorkomen dient de walslang te zijn voorzien van een thermolint en te voorzien van isolatie.

Als de leiding toch bevroert zal de pomp afslaan en het reservoir zal vol lopen. Er zal dan tijdelijk via de noodoverstort geloosd moeten worden en de leiding dient zo spoedig mogelijk ontdooid te worden. Projectbureau Schoonschip heeft naar aanleiding van de laatste strenge winter geïnformeerd naar bevroren leidingen. Voor zover bekend zijn er geen rioolleidingen bevroren, wel drinkwaterleidingen. Meer hierover kunt u lezen in de digitale nieuwsbrief nr.6.

Zijn de bewoners van steiger 3 (Tasmanstraat) die tijdelijk verplaatst worden naar de Van Diemenstraat ook uitgenodigd voor de voorlichting van Schoonschip?

Nee, onder de tijdelijke steigers op de Van Diemenkade wordt voorsnog geen riolering aangelegd. Woonboten die hier komen te liggen kunnen dus ook nog niet stoppen met lozen op het oppervlaktewater. Rijkwaterstaat heeft het Stadsdeel er wel op gewezen dat voor alle woonboten in het westelijk havengebied moet gelden dat er uiterlijk binnen 5 jaar een aansluitmogelijkheid bestaat.

Is het mogelijk dat ik twee keer kosten moet maken omdat mijn woonboot misschien over een jaar weer naar een andere locatie moet worden verplaatst? Wie is verantwoordelijk voor de kosten die dit meebrengt.

De basiskosten (die het grootste deel uitmaken van de installatiekosten) die gemaakt moeten worden om een installatie aan boord van de woonboot te plaatsen hoeven in principe maar één keer gemaakt te worden. Een aanpassing die als gevolg van een verhuizing moet worden gemaakt kan extra kosten met zich meebrengen. Hierbij kan gedacht worden aan de aanschafkosten voor een langere afvoerslang, inclusief verwarmingslint en/of isolatie. Het stadsdeel zal – alvorens de schepen weer terug gaan naar de oude ligplaats – met de bewoners overleg moeten hebben over de verplaatsing en de kosten die hiermee gepaard gaan. Schoonschip verwijst u hiervoor naar het Stadsdeel. Het is niet anders dan de situatie die de bewoners gehad hebben toen zij vanaf de oude ligplaats verhuist zijn naar de huidige ligplaats. Voor zover het Projectbureau bekend, heeft het Stadsdeel ook de kosten van het verhuizen (grotendeels) voor eigen rekening genomen.

5. Pompinstallatie

Er wordt uitgegaan van een pomp met een vrije doorlaat. Een versnijdende pomp is in de regel niet nodig. In voorkomende gevallen bestaat de kans dat een versnijdende pomp toch nodig is; wanneer een grote afstand of een hoogteverschil moet worden overbrugd. Het projectbureau adviseert bewoners om hierover goed met de installateur en gemeente te overleggen.

In het Programma van Eisen (PvE) staan de eisen vermeld, waaraan de boordvoorziening (pomp, wanddoorvoer, verbindingsslans etc.) tot aan de aansluiting op het riool moet voldoen om te kunnen

spreken van een deugdelijke boordvoorziening. Het projectbureau benadrukt dat de installaties die in de presentatie getoond worden onder ideale omstandigheden zijn geplaatst. Projectbureau Schoonschip erkent dat de werkelijkheid vaak gecompliceerder is en dat voor iedere woonboot afzonderlijk bekeken moet worden wat de mogelijkheden zijn. Als u veel water gebruikt is het mogelijk dat een groter reservoir nodig is dan in het PvE beschreven staat.

Wanneer de pomp op het riool wordt aangesloten moet er contact worden opgenomen met de rioolbeheerder (Waternet) om de afsluiter in de kade te openen. Anders kan het afvalwater niet worden weggepompt

Moet ik de walslang ook beveiligen tegen vorst?

Ja, aangeraden wordt een thermolint met tracing aan te brengen rondom of in de walslang. Meer informatie hierover is terug te vinden in het Programma van Eisen.

Als ik regelmatig vaar met mijn woonboot is het misschien niet gunstig alle oude leidingen af te dichtten?

Dat klopt.

Als u vaart met het schip valt u onder andere wetgeving en zijn de richtlijnen voor het lozen van afvalwater anders dan wanneer de woonboot op haar vaste ligplaats ligt.

U kunt een duaal systeem (laten) aanleggen. Dit brengt wel extra kosten met zich mee. Ook als u niet vaak de ligplaats verlaat is het verstandig toch een noodoverstort te behouden. Bij bijvoorbeeld stroomuitval of verstopping van de leiding is er sprake van een uitzonderlijke situatie en kan het afvalwater niet weggepompt worden. Een deugdelijke pompinstallatie heeft een reservoir van 40 liter om een deel van het afvalwater op te vangen, maar dit is mogelijk niet genoeg bij calamiteiten. De installatie beschikt (dient te beschikken) over een overstort (bijvoorbeeld via de ontluuchtingsleiding of een oude standpijp). In geval van calamiteiten (wel direct melden bij de storingsdienst van Waternet 0900 9394) kan hiervan tijdelijk gebruik gemaakt worden. Men kan dan toch blijven lozen.

Is een niet versnijdende pomp altijd het uitgangspunt?

Het kan zijn dat, door afstand o.i.d. een versnijder toch nodig is. Laat u informeren door een installateur.

Zijn er ook richtlijnen voor het drukvermogen van de pomp?

Ja, in het Programma van Eisen wordt aangeraden een pomp te installeren met een druk van minimaal 0,8 bar en maximaal 2 bar.

Kunnen de aansluitpunten en leidingen onder de Haparandasteiger de druk van het afvalwater dat vanaf het restaurant naar beneden komt wel aan?

Waternet bevestigt dat het systeem voldoet aan de gestelde eisen. Door middel van een keerklep aan het einde van de steiger wordt voorkomen dat water terugstroomt de leiding in.

Als ik door de situatie in de kade een duurdere pomp moet aanschaffen, krijg ik dan ook meer subsidie?

Nee, maar zoals uit het gestelde hierboven blijkt, is dit niet aan de orde.

6. Schouw

Om meer inzicht te krijgen in de individuele situatie van uw woonboot kunt u de woonboot vooraf laten schouwen door een installateur. U hebt dan een beter idee over hoe de vuilwaterpunten gecentraliseerd kunnen worden en wat een goede locatie voor de pomp kan zijn.

Na de installatie van de pomp in de woonboot dient u een controle rapport te laten opstellen, de zogeheten achteraf schouw. De kosten voor beide schouwen worden in de subsidieregeling riolering woonboten van het Rijk vergoed tot een gezamenlijk maximumbedrag € 450,-.

Moet ik mijn woonboot twee keer laten schouwen?

Nee.

Voor de subsidieaanvraag bij Rijkswaterstaat is alleen de schouw achteraf door een erkend installateur verplicht. Een voorbeeld rapport kunt u terugvinden op de website van AgentschapNL.

7. Subsidie

Zowel RWS als AGV hebben besloten subsidie te verstrekken voor een deel van de kosten. Dit besluit houdt verband met het feit dat de kosten voor de aansluiting bij een woonboot door de specifieke situatie in het algemeen hoger zijn dan de kosten voor een gemiddelde huisaansluiting op de vaste wal. Door de subsidieregeling worden woonbootbewoners tegemoet gekomen in deze hogere kosten. De subsidieregeling van RWS kent een maximum subsidiebedrag van €2.000,- per woonboot. RWS stelt wel eisen aan de pompinstallatie om in aanmerking te komen voor de subsidie. Deze worden beschreven in het PvE. Kijk voor overige voorwaarden voor subsidie op www.projectbureauschoonschip.nl/ subsidie.

Krijg ik altijd € 2000,- subsidie?

Nee, de subsidieregeling van RWS is opgedeeld in verschillende posten waarvoor een bedrag per post gereserveerd is. Al deze posten samen kunnen nooit hoger uitvallen dan het maximumbedrag van €2000,-. De subsidieregeling van het rijk is na te lezen op: www.agentschapnl.nl.

Wordt de vergoeding voor de kosten voor de schouw exclusief de € 2000,- in de subsidieregeling berekend?

Nee, het totale maximumbedrag van € 2000,- subsidie is inclusief een post voor het schouwen met een maximum van €450,-.

8. Planning en Handhaving (Fase 2 en 3)

De oppervlaktewaterbeheerders RWS en AGV zijn gehouden tot bestuursrechtelijke handhaving van de bepalingen uit het Besluit lozing afvalwater huishoudens.

Voor het projectgebied West Houthavens betekent dit dat na het verlopen van een termijn van 12 maanden, Rijkswaterstaat als bevoegd gezag zal handhaven. In de praktijk betekent dit dat er eerst een dwangsom wordt opgelegd van € 15.000,- verdeeld over 5 termijnen van € 3.000,-, die eventueel gevolgd wordt door een gerechtelijke procedure. Meer informatie hierover vindt u in de papieren nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip van januari 2010, die u kunt raadplegen via de site van het projectbureau.

De projecttermijn van twaalf maanden die voor realisatie van een aansluiting op de riolering wordt vastgesteld start voor de bewoners van West Houthavens, zoals tijdens de voorlichtingsavond is toegezegd, op 1 juli 2011 en loopt tot en met 30 juni 2012. Dit is fase 2 van het project.

Na 30 juni 2012 zal RWS als handhaver van het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* optreden.

De datum waarop er in het voorgelichte projectgebied West Houthavens niet meer geloosd mag worden in oppervlaktewaterlichamen is daarmee door het projectbureau vastgesteld op **1 juli 2012**. Op deze datum gaat het handhavingstraject in. U ontvangt hierover ook een officiële brief van de afdeling Handhaving van de oppervlaktewaterbeheerder RWS.

<i>Wat gebeurt er met deze deadline als blijkt dat het riool in de kade niet voldoet.</i>

Vraag is niet aan de orde. Navraag bij Waternet wijst uit dat de leidingen op de Van Diemenkade en Haparandadam/steiger voldoen aan de standaard. Silodam is in beheer van Stadsdeel West en kan, voor zover bekend bij het projectbureau in gebruik genomen worden.
--

<i>Wie gaat controleren of ik ben gestopt met lozen?</i>
--

De handhavers van Rijkswaterstaat Noord-Holland.
--

9. Communicatie

Via nieuwsbrieven probeert het projectbureau u op de hoogte te houden van vorderingen in het project en uiteenlopende onderwerpen waar het projectbureau en de bewoners mee te maken hebben. De meest recente digitale nieuwsbrief (nr. 8) kunt u via de website: www.projectbureauschoonschip.nl raadplegen. In deze nieuwsbrief staat onder andere een artikel over de werking van het riool bij zware regenval. Het projectbureau staat open voor suggesties van bewoners met betrekking tot onderwerpen voor een artikel of aanvullende informatie over installateurs of leveranciers van pompen. Als u twijfelt of het projectbureau over uw correcte adresgegevens beschikt kunt u deze per telefoon, post of email doorgeven.

10. Overige vragen

<i>Ik betaal nu ook al allerlei heffingen en belastingen, ga ik meer betalen?</i>

De rioolheffing (€ 147,93 per woning/ bedrijfspand/ woonboot in 2011) wordt in het gecombineerde aanslagbiljet voor de gemeentebelastingen van de Gemeente Amsterdam opgenomen, dit bedrag wordt door de meeste woonbootbewoners in Amsterdam nu ook al betaald omdat het water ooit is aangewezen als openbaar riool.
--

Voor bewoners in RWS-gebied geldt na aansluiting op de riolering dat zij in plaats van de huidige "Verontreinigingsheffing" aan RWS, de zogeheten "Zuiveringsheffing" aan AGV gaan betalen omdat het waterschap het transport en de zuivering van het afvalwater op zich neemt. Het tarief voor deze zuiveringsheffing bedraagt in 2011 € 54,- per ve (vervuilingseenheid), voor een meerpersoonshuishouden komt dit neer op 3 ve's = €162,-.

Met dank aan alle aanwezigen en de afspraak dat de bewoners een verslag van de bijeenkomst toegestuurd krijgen, sluit Henny van Gellekom de bijeenkomst af.